

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»

Положення
про дуальну форму здобуття вищої освіти
в Національному університеті «Запорізька політехніка»
(введено в дію наказом ректора від 2 жовтня 2023 року №376)

Запоріжжя

2023

Затверджено на засіданні вченої ради Національного університету «Запорізька політехніка» (протокол від 25.09.2023 р. № 2). Введено в дію наказом від 2 жовтня 2023 року №376).

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення розроблено відповідно до «Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти» затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.04.2023 р. № 426, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.06.2023 р. за № 929/39985 та визначає особливості дуальної форми здобуття вищої освіти в Національному університеті «Запорізька політехніка» (далі НУ «Запорізька політехніка», Університет).

2. Дуальна форма здобуття вищої освіти - це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору.

3. Основними завданнями дуальної форми здобуття вищої освіти є:

3.1. підвищення якості підготовки фахівців, які формують основу трудового потенціалу для інноваційного розвитку економіки, відповідно до сучасних вимог ринку праці і потреб роботодавців шляхом:

- модернізації змісту освіти та способів реалізації практичної складової освітнього процесу;
- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання;
- посилення ролі роботодавців у системі підготовки фахівців на всіх етапах - від участі у формуванні змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- сприяння вирішенню проблем нестачі людського потенціалу підприємств, установ та організацій під час воєнного стану, а також повоєнного відновлення України та Запорізького регіону;

3.2. підвищення конкурентоздатності випускників Університету, скорочення періоду їх адаптації до професійної діяльності, сприяння зростанню рівня зайнятості молоді;

3.3. посилення інтеграції освіти, науки і практичної діяльності в усіх галузях економіки, задля їх розвитку та конкурентоспроможності завдяки тісній співпраці та прискореному обміну знаннями та інноваціями.

4. Дуальна форма передбачає часткове перенесення процесу формування компетентностей і програмних результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності замість навчальних занять та самостійної роботи виконується у формі навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження здобувача освіти в межах освітніх компонентів. Також навчання на робочому місці може охоплювати навчальну роботу студента, що відведена на практику, вибіркові освітні компоненти та підготовку курсових і кваліфікаційних робіт (проектів).

5. Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання

здобувача зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у кількох роботодавців.

6. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

координатор від НУ «Запорізька політехніка» - працівник Університету, який організовує здобуття освіти за дуальною формою та призначається ректором Університету;

координатор від роботодавця - призначений роботодавцем працівник, який забезпечує взаємодію між роботодавцем і НУ «Запорізька політехніка», виконання роботодавцем взятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти;

куратор - педагогічний (науково-педагогічний) працівник НУ «Запорізька політехніка», який супроводжує виконання індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником Університету;

наставник - призначений роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

Інші терміни вжито у значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Кодексом законів про працю України та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сферах освіти та праці.

II. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. НУ «Запорізька політехніка» у повному обсязі є відповідальним за реалізацію освітньої програми за дуальною формою та якість освіти. Роботодавець є відповідальним за організацію навчання на робочому місці (робочих місцях) відповідно до договору між НУ «Запорізька політехніка» і роботодавцем та, в разі укладання, договору між Університетом, роботодавцем і здобувачем.

2. Освітня діяльність за дуальною формою здобуття освіти здійснюється в межах ліцензій НУ «Запорізька політехніка» на провадження освітньої діяльності за рівнями вищої освіти та/або освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

3. Для реалізації освітньої програми за дуальною формою НУ «Запорізька політехніка» розробляються:

окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньої/освітньо-професійної програми і має відповідати вимогам щодо забезпечення обсягу навчання на робочому місці, передбаченому для дуальної форми здобуття освіти;

графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в університеті і на робочому місці;

методичне забезпечення освітніх компонентів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУ "Запорізька політехніка".

4. Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються у:

1) навчальному плані для дуальної форми:

як зміна розподілу аудиторного та/або позааудиторного навчального навантаження;

шляхом введення освітніх компонентів, пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця і виконанням трудових обов'язків на робочому місці, та/або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором здобувача;

2) програмах навчальних дисциплін - як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися на робочому місці у роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо.

5. Обсяг практичного навчання на робочих місцях обліковується у кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 відсотків від їх загального обсягу, передбаченого навчальним планом. Він може включати освітні компоненти або їх складові, що реалізуються за такими формами організації освітнього процесу:

практична підготовка;

самостійна робота;

навчальні заняття за умови їх проведення педагогічними (науково-педагогічними) працівниками Університету на робочому місці у роботодавця.

6. Здобуття освіти за дуальною формою організовується для спеціально сформованих груп або окремих здобувачів. За можливості рекомендується узгоджувати графік освітнього процесу таким чином, щоб забезпечити формування груп здобувачів освіти, які навчаються за дуальною формою.

7. Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбуваються у НУ «Запорізька політехніка» та на робочому місці, може передбачати:

кілька годин впродовж дня навчання відбувається в Університеті, решта - на робочому місці у роботодавця (модель поділеного дня);

кілька днів впродовж тижня навчання відбувається в Університеті, решта днів тижня - на робочому місці (модель поділеного тижня);

чергування періодів навчання в Університеті та у роботодавця, коли один період передбачає один чи декілька тижнів, місяців, семестр (блочна модель);

посидання моделей.

8. На основі навчального плану для дуальної форми складається індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

9. Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють Університет спільно з роботодавцем відповідно до положення про організацію освітнього процесу НУ «Запорізька політехніка», вимог освітньої програми та договору між Університетом і роботодавцем.

10. Атестація осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньої програми з можливістю запрошення представників роботодавців.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

1. Навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти може здійснюватися після переходу особи, яка навчається за денною формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою за відповідним навчальним планом. У разі невиконання встановленого індивідуального навчального плану за дуальною формою здобувач вищої освіти може продовжити навчання за денною формою здобуття освіти, що не є його переведенням на іншу форму здобуття освіти.

2. Здобувач освіти (або вступник) може самостійно знайти робоче місце для навчання та сприяти встановленню співпраці між НУ «Запорізька політехніка» і роботодавцем для організації навчання за дуальною формою.

3. Питання організації навчання за дуальною формою здобуття освіти на робочих місцях для здобувачів, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством у сфері освіти, а також трудовим законодавством - Кодексом законів про працю, Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Законом України «Про відпустки», Законом України «Про охорону праці» та іншими актами законодавства України.

4. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти здійснюється відповідно до цього Положення та положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка».

5. Функції координатора дуальної освіти та куратора від НУ «Запорізька політехніка»:

5.1. Координатор від НУ «Запорізька політехніка»:

- організовує пошук роботодавців, діяльність яких відповідає освітнім програмам і може забезпечити навчання на робочому місці з метою досягнення здобувачами програмних результатів навчання;

- ініціює та реалізує переговорний процес з роботодавцями щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;

- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з роботодавцями щодо партнерства в організації здобуття освіти за дуальною формою;

- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;
- координує організацію відбору здобувачів освіти, що бажають навчатися за дуальною формою здобуття освіти та погоджує можливість їх навчання з роботодавцями;
- організовує обговорення із роботодавцями змісту відповідних освітніх і навчальних програм, навчальних планів на предмет забезпечення відповідності результатів навчання професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;
- ініціює і контролює створення та узгодження програми навчання на робочих місцях та індивідуальних навчальних планів;
- готує та погоджує з усіма сторонами тристоронні договори про навчання за дуальною формою здобуття освіти;
- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;
- ініціює та контролює призначення куратора для кожного здобувача освіти за дуальною формою;
- координує роботу кураторів;
- бере участь в аналізі результатів навчання та якості освіти за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції керівництву Університету щодо її поліпшення.

5.2. Куратор від НУ «Запорізька політехніка»:

- разом зі здобувачем формує індивідуальний навчальний план та програму навчання на робочому місці, враховуючи вимоги освітньої програми, його особисті інтереси та потреби роботодавця;
- здійснює поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану та програми навчання на робочому місці;
- підтримує постійну комунікацію із здобувачем освіти та представниками роботодавця (зокрема, наставником) з метою вчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання освітньої програми в повному обсязі;
- за потреби ініціює внесення змін до індивідуального навчального плану та/або програми навчання на робочому місці в процесі навчання за дуальною формою здобуття освіти;
- забезпечує зворотній зв'язок від здобувачів освіти про відповідність програми навчання на робочому місці його потребам.

6. Права та обов'язки роботодавця:

6.1. Роботодавець може звертатися до НУ «Запорізька політехніка» з ініціативою щодо впровадження дуальної форми здобуття освіти.

6.2. Роботодавець може вносити пропозиції щодо зміни змісту освітніх і навчальних програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітніх програм та освітніх компонентів.

6.3. Роботодавець проводить забезпечує безпеку праці під час навчання здобувачів освіти на робочих місцях .

6.4. Роботодавець погоджує індивідуальні навчальні плани та програми навчання на робочих місцях осіб, що здобувають вищу освіту за дуальною формою;

7. Інші права і обов'язки роботодавця, а також функції наставника та координатора від роботодавця в реалізації дуальної форми здобуття освіти визначаються у договорі.

8. Питання оплати праці та трудових обов'язків працівників НУ «Запорізька політехніка», призначених кураторами, координаторами від Університета, і працівників, призначених наставниками, координаторами від роботодавців, вирішуються в порядку, встановленому законодавством.

ІV. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

1. Перехід здобувача денної форми на навчання за дуальною формою здобуття освіти здійснюється на підставі його заяви або, у разі недосягнення ним повноліття, заяви одного з батьків чи інших законних представників, успішне проходження здобувачем освіти процедури відбору, яку реалізують роботодавці спільно із НУ «Запорізька політехніка», та підписання тристороннього договору між Університетом, роботодавцем та здобувачем (його законними представниками).

2. Після підтвердження від роботодавця наміру щодо організації здобуття освіти за дуальною формою з конкретним здобувачем освіти, НУ «Запорізька політехніка» готує тристоронній договір про дуальну форму здобуття освіти і спільно із роботодавцем розробляє та погоджує індивідуальний навчальний план та програму навчання на робочому місці. Університет та роботодавець можуть укласти додаткову угоду про співпрацю із іншими роботодавцями для забезпечення здобувачеві освіти умов для здобуття визначених освітньою програмою результатів навчання.

3. Перехід здобувачів освіти на дуальну форму здобуття освіти здійснюється, як правило, до початку навчального семестру або протягом 14 календарних днів від його початку, за наказом керівника НУ «Запорізька політехніка».

4. У разі передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття освіти за здобувачем освіти зберігається джерело фінансування освітньої послуги (державне замовлення або за кошти фізичних та/або юридичних осіб).

V. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Фінансування навчання за дуальною формою здійснюють коштом державного бюджету, коштом юридичних (фізичних) осіб, коштом суб'єктів господарювання та з інших джерел, не заборонених законодавством.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення набуває чинності на наступний день після його введення у дію наказом керівника Університету.

2. Норми Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» та інших нормативних документів університету у частині організації навчання за дуальною формою здобуття освіти застосовуються з урахуванням вимог цього Положення.